

35. Radość ojcostwa

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- ukazanie ojcostwa jako najważniejszego powołania, „kariery”, mężczyzny;
- omówienie roli ojca w rodzinie i pozytywnych przykładów relacji ojcowskiej.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

uczeń:

- rozumie, że bycie ojcem to trudna sztuka, która domaga się odpowiedniego przygotowania i rozwoju;
- po wymianie argumentów wskazuje na wartości i cechy, które są pożądane dla przyszłego, udanego – bycia ojcem;
- zastanawia się nad swoim przygotowaniem do roli rodzica;
- po lekcji wskazuje rzeczy zagrażające dobremu wypełnianiu roli ojca oraz sposoby ich unikania i pozyskiwania pożądanych kwalifikacji do odpowiedzialnego rodzicielstwa.

3. POJĘCIA, POSTACI

- ojcostwo,
- św. Tomasz Morus.

4. WARTOŚCI

- odwaga głoszenia Ewangelii w codziennym życiu.

5. SCHEMAT LEKCJI

- plany życiowe,
- rola ojca i jego cechy,
- dobry ojciec.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie

Metoda – dialog. Nauczyciel pyta uczniów o ich plany na przyszłość, o to, kim chcieliby zostać, jakie chcieliby mieć życie. Spodziewane są liczne i bardzo różne odpowiedzi. Na tym etapie nie należy jeszcze odnosić ich do zagadnienia

rodzicielstwa. Podawane odpowiedzi można umieszczać na tablicy w celu dokładniejszego omówienia.

Podsumowanie: różne role życiowe i zawody wymagają odpowiedniego przygotowania. Nie każdy może pełnić daną rolę, pracować w danym zawodzie.

Rozwinięcie tematu

Metoda – burza mózgów. Nauczyciel zadaje pytanie: co jest wymagane, aby osiągnąć cele i marzenia, o których mówiliście?

Nauczyciel analizuje wymienione przez uczniów plany na przyszłość. Pyta o cechy charakteru, jakie są wymagane do podjęcia konkretnych zadań, oraz o przygotowanie do nich, np. specjalne kursy czy szkolenia. Dla pełniejszego ukazania zagadnienia można się posłużyć przygotowanymi ogłoszeniami/ofertami pracy (załącznik 1).

Podsumowanie: każda wartość, praca, zawód, kariera, które chcemy osiągnąć, na początku wymagają od nas dużego zaangażowania.

Metoda – film. Nauczyciel zapowiada film o rekrutacji na ważne stanowisko (www.youtube.com/watch?v=1knbsTHCQwI; dostęp: 20.06.2014).

Podsumowanie: na poprzedniej lekcji mówiliśmy o macierzyństwie. Ten film również dobrze tę rolę charakteryzuje. A jakie cechy są potrzebne, by wypełniać rolę ojca?

Metoda – plakat – ogłoszenie o pracę. Nauczyciel dzieli uczniów na dwu-, trzyosobowe zespoły i każdemu z nich daje duży arkusz papieru. Uczniowie przygotowują ogłoszenie o pracę dla ojca, uwzględniając cechy, które powinien posiadać idealny tata. Przedstawiciele grup prezentują efekty swojej pracy, wieszając je na tablicy. Następnie nauczyciel prosi uczniów o napisanie (również w oparciu o plakaty) katalogu cech i umiejętności wymaganych do dobrego i odpowiedzialnego ojcostwa. Cechy są wpisywane na tablicę.

Podsumowanie: do dobrego wypełniania roli ojca konieczne jest odpowiednie przygotowanie, które zaczyna się już w dzieciństwie. Najważniejsze jest jednak serce wkładane w wychowanie dziecka (tu nauczyciel może odwołać się do tekstu opowiadania z działu „Listy, opinie”). Siła, spryt czy wysportowanie to sprawy drugorzędne.

Nauczyciel prezentuje film o Nicku Vujicicu i jego zabawie z synem (<https://www.youtube.com/watch?v=MVowekqjYVw>; dostęp: 26.06.2014).

Zob. też: <http://wpolityce.pl/lifestyle/202428-nie-ma-rak-nie-ma-nog-a-mi-mo-to-lepiej-niz-niejeden-ojciec-umie-sie-bawic-z-synkiem-zobaczcie-wzruszajace-wideo> (dostęp: 26.06.2014).

Metoda – rozmowa kierowana. Nauczyciel pyta o różnice między karierą taty a np.: bankowca. Chodzi o wskazanie nieporównywalnej z niczym rangi tego powołania, a także paradoksalnie banalny sposób, w jaki można stać się ojcem. W rozmowie należy wykazać szczególnie, wyjątkowy charakter ojcostwa i rodzicielstwa w ogóle.

Zakończenie

Metoda – dyskusja. Nauczyciel wraz z uczniami poszukuje odpowiedzi na pytania: Gdzie można zdobyć pożądane „kwalifikacje” do ojcostwa? Gdzie uczymy się ojcostwa? Co przeszkadza w zostaniu dobrym rodzicem? (Oraz inne, które pojawią się w trakcie zajęć).

Podsumowanie: tekst „Komentarza” i „Kościół naucza”.

Notatka

Roli ojca uczymy się nie tylko we własnym domu rodzinnym, ale również przez obserwacje wzorców ojcostwa wokół nas. Warto już teraz dobrze przygotowywać się do bycia ojcem. Jest to piękne powołanie dla mężczyzny. Ojcem nie tylko można zostać, ale trzeba się nim stawać. Bóg jest wzorem ojcostwa, dlatego z Biblii należy czerpać mądrość, która pozwoli realizować to piękne i bardzo wymagające powołanie.

Korelacja z edukacją szkolną:

- a) wiedza o kulturze – rola ojca w filmach i literaturze religijnej,
- b) wiedza o społeczeństwie – ojcostwo i jego zadania.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Nauczyciel może wykorzystać zamieszczone w internecie obrazki, demotywatory, memy, motywatory na temat ojcostwa (załącznik 2), np. <http://demotywatory.pl/3941082>, <http://demotywatory.pl/4131341> (dostęp: 20.06.2014).

Warto podać przykład św. Tomasza Morusa z podręcznika.

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA

Wzruszająca historia ojca i syna (www.youtube.com/watch?v=u5i02-72BRU, www.youtube.com/watch?v=etsNvhzLBPY; dostęp: 21.06.2014).

Wzorzec ojca

Dawniej uważano, że rola ojca jest chronologicznie późniejsza niż rola matki. Dzieci najpierw otrzymywały wychowanie od matki, a następnie od ojca. Dzisiaj jest inaczej. Oczekiwania wobec ojca wzrosły. Potrzebna jest jego czynna obecność w każdym czasie (również prenatalnym).

Człowiek przejawia skłonność do powtarzania zachowań swoich rodziców, szczególnie w zakresie sytuacji wychowawczych. Dlatego mężczyzna-tata powinien być świadomy wzorca ojca wyniesionego z domu rodzinnego.

Warto zatem, by odpowiedział sobie na pytania typu: jaki jest/był mój ojciec? Jak mnie traktował w dzieciństwie? Jakie relacje tworzył z mamą (swoją żoną)? Ów wzorzec był utrwalany przez lata i pewne mechanizmy trudno jest przezwyciężyć, nawet kiedy mężczyzna nie chce ich powielać we własnej rodzinie. Najczęściej synowie przyjmują podobną postawę wobec swego dziecka, bo innej nie znają.

Obecność ojca

Ojciec wspiera i uzupełnia emocjonalnie matkę. On kocha dziecko za to, kim jest, a ona za to, że jest. Mężczyzna wprowadza je w rzeczywistość zewnętrzną przez pobudzanie jego ciekawości i zainteresowań. To tato tłumaczy i udziela odpowiedzi na pytania, stając się przewodnikiem po życiu, a przez to zapewnia poczucie bezpieczeństwa w wychodzeniu ku światu. Uczy dziecko przez to bycia odważnym i otwartym. On też orientuje je na świat wartości i życie religijne, dając mu przykład własnym zachowaniem.

Jednak podstawową kwestią w wychowaniu jest fakt, iż ojciec przede wszystkim musi być obecny i dostępny. Chodzi tutaj o pogłębiony kontakt z dzieckiem, którego ono oczekuje i potrzebuje. Nie ma to nic wspólnego z suchą wymianą informacji (Co tam w szkole? OK) odbywającą się przy udziale włączonego telewizora. Gdy ojciec szczerze dzieli się z dzieckiem swoimi przeżyciami i doświadczeniami (bez nadmiernego obarczania problemami) i jest autentyczny, może liczyć na otwartość i szczerść ze strony dziecka. To buduje prawdziwą więź między tatą a synem/córką. Ojciec staje się kimś, do kogo można zwrócić się w potrzebie i kto pomocy zawsze udzieli.

Ojciec i syn

Zadaniem ojca jest ukazanie męskości. Dla synów ojciec jest bezpośrednio modelem męskich zachowań, żywym ucieleśnieniem tego, kim jest i powinien być mężczyzna, a dla córek pierwszym mężczyzną, wobec którego odkrywają siebie jako kobiety.

Więź między ojcem i synem kształtuje się przede wszystkim na podstawie ich wzajemnych oczekiwań. Mali chłopcy pragną zrobić coś wspólnie z tatą, np. umyć samochód czy zdobyć Giewont. Są to sytuacje, w których uczą się męskości, a ojciec staje się autorytetem. Chłopcy również potrzebują potwierdzenia swojej wartości, i to nie tylko wtedy, gdy osiągają sukcesy, ale też gdy coś się nie udaje. Słowa: jestem z Ciebie dumny, jesteś super, dasz radę powodują, że syn czuje się wyjątkowy i wartościowy, a to zaprocentuje w przyszłości, zwłaszcza w okresie dojrzewania (czasie trudnym dla samych dzieci, jak i rodziców). Dziecko rośnie, zmieniają się jego potrzeby i oczekiwania wobec ojca. Nastolatek potrzebuje już konkretnych rozwiązań, męskiego spojrzenia na rzeczywistość, współodczuwania, wspólnych celów, analizy problemów opartej na rozsądku i opanowaniu oraz autentycznego przykładu (zgodność słów i działania).

Ojciec i córka

Córka w sposób szczególny potrzebuje od ojca miłości i afirmacji. Gesty czułości ze strony ojca wobec małej dziewczynki dają jej poczucie bezpieczeństwa. Tego również potrzebuje i nastoletnia córka. Przytulana – odnajduje oparcie, wysoką samoocenę, zdolność do radzenia sobie z przeciwnościami. Tata uczy ją akceptacji kobiecości. Bliskie pozytywne relacje z ojcem wpływają bezpośrednio na jej poczucie własnej wartości, dojrzałość, samookreślenie, tożsamość płciową i zdolność tworzenia udanego związku z mężczyzną. Pozbawiona ojcowskiego wsparcia i akceptacji może nie poczuć się w pełni kobietą. Dlatego ważne jest, aby dziecko od swojego ojca nie otrzymało jedynie życia, ale też wszystko co najważniejsze, przede wszystkim aktywną obecność. Od rodziców bowiem dziecko przejmuje wzory i kompetencje, z których buduje swoją dorosłość.

Anna Błasiak, „Być ojcem”.

Źródło: <http://www.deon.pl/inteligentne-zycie/ojcostwo/art,64,byc-ojcem.html> (dostęp: 20.06.2014).